

Vadkár, vadászati kár --- 2010. április

„Ismétlés a tudás anyja”, erre én is csak ezt tudom mondani, de úgy gondolom, ha valamivel sokat foglalkozunk, akkor talán megmarad az ember tudatában és még talán valami jó ötlete is támadhat. Mellesleg néha azért nem árt a jogszabály változását is figyelemmel kísérni.

A mezőgazdászok jelentős része a jó gazda gondosságával már kiszórta a műtrágyát az őszi vetéseikre, valamelyik fagyos március eleji napon. Vadgazdáink őz és gímszarvas csapatai a zöld vetések hajtásainak keresése közben bizony eddig is és ezután is jelentős taposási károkkal lephetnek meg, melyet csak a termőföld felületének hó takarása valamint fagyának eltűnése után állapíthattunk meg. Ez volt az az időszak amikor a mezőgazda az őszi vetést követően először látta a több hónapig „alvó” termőföldjét, és bizony lehettek meglepetések és ebből adódó konfliktusok. Azért megjegyzem, hogy a jó vadgazdát, - aki foglalkozik vadállományának állapotával, főleg a téli - tavaszi időszakban, ami a legkritikusabb a táplálékszerzés vonatkozásában nem érheti meglepetés. Célszerű már ekkor megkeresni azon termelőket, akiknek kultúráiban jelentős kár tapasztalható, mert a Vtv.78§(1) bekezdése vonatkozásában a jogosult a károk megelőzése érdekében köteles:

- a) az elriasztásról gondoskodni;
- b) az érintett föld használóját értesíteni;
- c) a vadászati jog gyakorlását a gazdasági tevékenységgel összhangban végezni,
- d) vadkárelhárító vadászatokat tartani,
- e) vadkárelhárító berendezések felállítását kezdeményezni,
- f) megfelelő védelmi berendezések létesítését, illetőleg közúti, vasúti jelzések elhelyezését kezdeményezni.

Annak ellenére, hogy a vadászok jelentős része ilyenkor csak a mezőgazdasági területek közül a kalászos kultúrákra gondol, ne hagyjuk figyelmen kívül a gyümölcsös és szőlő kultúrákat sem. Mind az őszi telepítést, mind az idősebb telepítések termőnövényeit is célszerű megnézni Sajnálatos tény, hogy az utóbbi időben egyre kevesebb az új telepítések száma. Fokozott figyelem illeti főleg akkor, ha kerítéssel nem rendelkező kultúráról van szó, de nem árt még a kerítéssel rendelkezőt sem bejárni, mert a nagy hó koncentrálna a nyúl, őz és szarvas rágási károkat. Ezen károk, ha jelentősek, akkor bizony elég korán kiadásokat, vadkárt jelenthet a vadgazda számára, ami ellen már elmúlt a védekezési lehetőség. Nem marad más, mint a pusztaság tény, hogy bizony fizetni kell és gyakorlatomból adódóan nem is keveset, ami sokszor az elmaradt egyezség hiányában bizony sajnos gyakran a bíróságokon folytatódik.

Az előzőekben leírt jogszabályi rész persze egyoldalú volna, ha nem ismertetném a gazdálkodóra vonatkozó jogszabályi részt is:

Vtv. 79. § (1) A föld használója a vadkárok, valamint a vadban okozott károk megelőzése érdekében:

- a) köteles a vadkár elhárításában, illetőleg csökkentésében közreműködni;
- b) a károkozás közvetlen veszélye esetén a vadászatra jogosultat értesíteni;
- c) a vadállomány kíméletéről megfelelő eljárások alkalmazásával gondoskodni;
- d) a vadászati hatóságnál állomány szabályozó vadászat elrendelését kezdeményezni.
- e) a rendes gazdálkodás körét meghaladó közreműködésért ellenszolgáltatás illeti meg.

Ez a két paragrafus, mely ismertetésre került, az alapja annak a megelőzési lehetőségnek, mely a vad által okozott mezőgazdasági károokra vonatkozik elméletben.

Fontos tisztázni, egyeztetni az esetleges tavaszi időszakban kihelyezendő ideiglenes vadvédelmi berendezések helyét is a termőföld tulajdonosával. Sok feszültséget okozhat

megközelítő út hiányában az is, ha a mezőgazdasági kultúra széle teljesen egybeér a szomszédos más kultúrával. Ilyen helyen jobban felmerülhet a megközelítés miatt a vadkárelhárítással kapcsolatos károkozás, ami nem vadkár minősítésnek számít, hanem vadászati kárnak. A gyakorlatnak megfelelően - egyezség hiányában - a bíróság ennek az értékét is teljes egészében a vadászatra jogosulttal térítteti meg.

Sajnos gyakori példa, hogy nem mindig egyszerű az egyezség, a megállapodásra való hajlam a vadászatra jogosult és a termőföldön gazdálkodó között, ennek ellenére mégis törekedni kell arra, hogy a vadászatra jogosult mindent megtegyen, amit a jogszabály tartalmaz és azt dokumentálja is.

Javaslom, hogy akinek vad által károsított területe van, készítessen előzetes vadkárbecslést, főleg a tavaszi vetésű kultúrákra vonatkozóan. Ez fontos lehet mindenki számára - vadászatra jogosult, termőföldön gazdálkodóra - mert a későbbiekben, ha mégis eljárásra kerül sor már nem lehet bizonyítani, hogy az adott kultúrában a termést jelentősen befolyásoló tőszám mennyisége miért annyi, amennyi.

Végezetül: azt ne akarjuk, hogy a vadállomány, mely a területünkön található csak azt egye, amit a termőföldön gazdálkodó mezőgazdász termel, legyünk mi is jó gazdák és készítsünk jó állománykultúrával rendelkező vadföldeket, mert aki vet, annak nagy esélye van arra hogy arasson, hasznot csináljon, kárt enyhítsen. Ehhez még néhány tanács:

- Meglévő természetes vadtakarmányok mennyiségének felmérése
- A vadföldeken termesztendő, a vad által szívesen fogyasztott takarmánynövények megjelenítése
- Vadetető létesítése és fenntartása, szók kihelyezése (minél több szó, annál jobb, és eredményesebb)
- Vízellátás megoldása
- Cél, hogy elvonja a vadat a mezőgazdasági területről, bent tartsa az erdőben
- Erdők között megbúvó, művelhető területek fontossága
- Ne legyenek messze az erdő szélétől, legyenek a kiváltás útjában
- Útszéli fásítás, védősávok, táblaszegélyek alkalmazása

Megfontolni, gondolkodni; leülni és megbeszélni; közösen megoldani és együtt fenntartani.

Orosz Zoltán